Kitabu cha Pili cha Nidhamu

I - Ya Kanisa na utaratibu wake kwa ujumla, na jinsi unavyotofautiana na utaratibu wa kiraia

KANISA la Mungu wakati mwingine huchukuliwa kwa maana pana, kwa ajili ya wote wanaokiri Injili ya Yesu Kristo; na hivyo ni jamii na ushirika si wa wacha Mungu tu, bali pia wa wanafiki, ambao daima hukiri kwa nje dini ya kweli.

Nyakati nyingine huchukuliwa kwa ajili ya wacha Mungu na wateule peke yao; na wakati mwingine kwa ajili ya wale wanaotekeleza kazi ya kiroho katika kusanyiko la wale wanaokiri kweli.

Kanisa katika maana hii ya mwisho lina uwezo fulani uliotolewa na Mungu, ambao kwa mujibu wake linatumia mamlaka ya kuhukumu na utawala wake lenyewe, unaotekelezwa kwa faraja ya Kanisa lote.

Uwezo huu wa kikanisa ni mamlaka iliyotolewa na Mungu Baba, kwa njia ya Mpatanishi Yesu Kristo, kwa Kanisa lake lililokusanyika, na yenye msingi wake katika neno la Mungu, ili itekelezwe na wale ambao utawala wa kiroho wa Kanisa umekabidhiwa kwao kwa wito halali.

Utaratibu wa Kanisa unaotokana na uwezo huu ni mpango au namna ya utawala wa kiroho, unaotekelezwa na viungo vilivyowekwa kwa ajili hiyo na neno la Mungu; na kwa hiyo umetolewa moja kwa moja kwa maofisa, ambao kwa wao unatekelezwa kwa manufaa ya mwili wote.

Uwezo huu hutumiwa kwa njia mbalimbali: kwa maana wakati mwingine hutekelezwa na mtu mmoja mmoja, hasa na walimu; wakati mwingine kwa pamoja, kwa makubaliano ya pande zote ya wale wanaoshika wadhifa na jukumu, kwa namna ya hukumu. Wa kwanza huitwa tu potestas ordinis, na wa pili potestas iurisdictionis.

Aina hizi mbili za uwezo zina mamlaka moja, msingi mmoja, kusudi la mwisho moja, lakini zinatofautiana katika namna na jinsi ya kutekelezwa, kama inavyoonekana wazi kwa maneno ya Mwalimu wetu katika sura ya 16 na ya 18 ya Mathayo.

Uwezo na utaratibu huu wa kikanisa ni tofauti na wa pekee kwa asili yake na ule uwezo na utaratibu unaoitwa uwezo wa kiraia, na unaohusu utawala wa kiraia wa jumuiya ya nchi: ingawa vyote viwili ni vya Mungu, na vinaelekea mwisho mmoja, vikitumiwa ipasavyo, yaani, kuendeleza utukufu wa Mungu, na kuwa na raia wacha Mungu na wema.

Kwa maana uwezo huu wa kikanisa unatoka moja kwa moja kwa Mungu, na kwa Mpatanishi Yesu Kristo; nao ni wa kiroho, usio na kichwa cha kidunia hapa duniani, ila Kristo peke yake, Mfalme wa kiroho pekee na mtawala wa Kanisa lake.

Ni cheo kilichonyakuliwa kwa uongo na Mpinga Kristo, kujiita kichwa cha Kanisa; na hakipaswi kupewa malaika, wala mwanadamu, wa hali yoyote ile awayo, isipokuwa Kristo, kichwa pekee na Mfalme Mkuu katika Kanisa.

Kwa hiyo uwezo na utaratibu huu wa Kanisa unapaswa kutegemea neno moja kwa moja, kama msingi wake pekee, na unapaswa kutwaliwa kutoka katika chemchemi safi za Maandiko, Kanisa likiisikia sauti ya Kristo, Mfalme wa kiroho pekee, na likitawaliwa na sheria zake.

Ni haki ya wafalme, wakuu na mahakimu kuitwa mabwana, na watawala juu ya raia wao wanaowatawala kiraia; lakini ni haki ya Kristo peke yake kuitwa Bwana na Mwalimu katika utawala wa kiroho wa Kanisa; na wengine wote wanaoshika wadhifa ndani yake hawapaswi kunyakua utawala ndani yake, wala kuitwa mabwana, bali wahudumu tu, wanafunzi na watumishi. Kwa maana ni wadhifa halisi wa Kristo kuamuru na kulitawala Kanisa lake kwa ujumla wote, na kila Kanisa mahususi, kwa Roho wake na neno lake, kwa huduma ya wanadamu.

Hata hivyo, kama vile wahudumu na wengine wa hali ya kikanisa walivyo chini ya hakimu wa kiraia, vivyo hivyo nafsi ya hakimu inapaswa kuwa chini ya Kanisa kiroho, na katika utawala wa kikanisa. Na utekelezaji wa mamlaka haya mawili ya kuhukumu hauwezi kusimama katika mtu mmoja kwa kawaida.

Uwezo wa kiraia huitwa uwezo wa upanga, na ule mwingine uwezo wa funguo.

Uwezo wa kiraia unapaswa kuwaamuru wa kiroho kutekeleza na kufanya wadhifa wao kwa mujibu wa neno la Mungu; watawala wa kiroho wanapaswa kumtaka hakimu Mkristo kutoa haki, na kuadhibu uovu, na kudumisha uhuru na utulivu wa Kanisa ndani ya mipaka yao.

Hakimu huamuru mambo ya nje kwa ajili ya amani na utulivu wa nje miongoni mwa raia; mhudumu hushughulikia mambo ya nje kwa ajili ya dhamiri tu.

Hakimu hushughulikia mambo ya nje tu, na matendo yaliyofanywa mbele ya wanadamu; lakini mtawala wa kiroho huhukumu mielekeo ya ndani na matendo ya nje pia, kwa kuzingatia dhamiri, kwa neno la Mungu.

Hakimu wa kiraia hudai na hupata utii kwa upanga, na kwa njia nyingine za nje; lakini huduma hupata utii kwa upanga wa kiroho, na kwa njia za kiroho.

Hakimu hapaswi kuhubiri, wala kusimamia sakramenti, wala kutekeleza makaripio ya Kanisa, wala hata kuagiza kanuni yoyote ya jinsi yanavyopaswa kufanywa; bali awaamuru wahudumu kushika kanuni iliyoamriwa katika neno, na kuwaadhibu wakosaji kwa njia za kiraia. Wahudumu hawatekelezi mamlaka ya kiraia ya kuhukumu, bali humfundisha hakimu jinsi inavyopaswa kutekelezwa kwa mujibu wa

neno.

Hakimu anapaswa kusaidia, kudumisha na kuimarisha mamlaka ya kuhukumu ya Kanisa. Wahudumu wanapaswa kuwasaidia wakuu wao katika mambo yote yanayopatana na neno, ilimradi wasiache jukumu lao wenyewe kwa kujitia katika mambo ya kiraia.

Mwisho, kama vile wahudumu walivyo chini ya hukumu na adhabu ya hakimu katika mambo ya nje, wakikosa; vivyo hivyo mahakimu wanapaswa kujitiisha chini ya nidhamu ya Kanisa, wakikosa katika mambo ya dhamiri na dini.

II - Ya utaratibu wa Kanisa, na ya watu na maofisa ambao usimamizi wake umekabidhiwa kwao

KAMA vile katika utaratibu wa kiraia jumuiya nzima ya nchi inajumuisha wale walio watawala, au mahakimu, na wale wanaotawaliwa, au raia; vivyo hivyo katika utaratibu wa Kanisa wengine wamewekwa kuwa watawala, na viungo vingine vilivyobaki vyake kutawaliwa, na kutii kwa mujibu wa neno la Mungu na uvuvio wa Roho wake, daima chini ya kichwa kimoja na mtawala mkuu, Yesu Kristo.

Tena, utaratibu wote wa Kanisa unajumuisha mambo matatu: Mafundisho, Nidhamu, na Ugawaji. Pamoja na mafundisho imeunganishwa huduma ya Sakramenti; na kwa mujibu wa sehemu za mgawanyo huu, hutokea aina ya maofisa wa namna tatu katika Kanisa, yaani, Wahudumu wahubiri, Wazee watawala, na Mashemasi wagawaji. Na wote hawa wanaweza kuitwa kwa neno la jumla, Wahudumu wa Kanisa. Kwa maana ingawa Kanisa la Mungu linatawaliwa na kuongozwa na Yesu Kristo, aliye Mfalme pekee, Kuhani Mkuu, na kichwa chake, hata hivyo yeye hutumia huduma ya wanadamu, kama njia iliyo ya lazima kabisa kwa kusudi hili.

Kwa maana ndivyo alivyofanya tangu wakati hadi wakati, kabla ya sheria, chini ya sheria, na katika wakati wa Injili: kwa faraja yetu kuu ameinua watu waliojaliwa vipawa vya Roho, kwa ajili ya utawala wa kiroho wa Kanisa lake, akitekeleza kwa wao uwezo wake mwenyewe, kwa Roho wake na neno lake, kwa ajili ya kulijenga Kanisa hilo.

Na ili kuondoa kila nafasi ya udhalimu, anataka watawale kwa makubaliano ya pande zote ya ndugu, na kwa usawa wa uwezo, kila mmoja kwa mujibu wa kazi yake.

Katika Agano Jipya, na wakati wa Injili, ametumia huduma ya Mitume, Manabii, Wainjilisti, Wachungaji, na Walimu katika huduma ya neno; Baraza la Wazee kwa ajili ya utaratibu mzuri, na usimamizi wa nidhamu; Ushemasi ili kuwa na uangalizi wa mali za kikanisa.

Baadhi ya kazi hizi za kikanisa ni za kawaida, na nyingine ni za pekee au za muda. Kuna kazi tatu za pekee: wadhifa wa Mtume, wa Mwinjilisti, na wa Nabii, ambazo si

za kudumu, na sasa zimekoma katika Kanisa la Mungu, isipokuwa pale ilipompendeza Mungu, kwa njia ya pekee, kwa muda, kuwainua tena baadhi yao.

Kuna kazi au nyadhifa nne za kawaida katika Kanisa la Mungu: wadhifa wa Mchungaji, Mhudumu au Askofu; wa Mwalimu; wa Presbita au Mzee; na wa Shemasi.

Nyadhifa hizi ni za kawaida, na zinapaswa kudumu daima katika Kanisa, kama zilivyo za lazima kwa utawala na utaratibu wake; na hakuna nyadhifa zaidi zinazopaswa kupokelewa au kuvumiliwa katika Kanisa la Mungu lililoimarishwa kwa mujibu wa neno lake.

Kwa hiyo vyeo vyote vya kujitakia makuu vilivyobuniwa katika ufalme wa Mpinga Kristo, na katika utawala wake wa madaraja ulionyakuliwa, ambavyo si vya mojawapo ya aina hizi nne, pamoja na nyadhifa zinazotegemea vyeo hivyo, kwa neno moja vinapaswa kukataliwa.

III - Jinsi watu wanaoshika kazi za kikanisa wanavyopaswa kuingizwa katika wadhifa wao

Wito, au kuitwa, ni jambo la pamoja kwa wote wanaopaswa kushika wadhifa ndani ya Kanisa; nao ni njia halali ambayo kwayo watu wenye sifa zinazofaa hupandishwa kwenye wadhifa wowote wa kiroho ndani ya Kanisa la Mungu.

Bila wito huu halali haijawahi kuwa halali kwa mtu yeyote kujiingiza katika kazi yoyote ya kikanisa.

Kuna aina mbili za Wito: mmoja wa pekee, moja kwa moja kutoka kwa Mungu, kama ulivyokuwa wa Manabii na Mitume, ambao katika Makanisa yaliyoimarishwa, na yaliyokwisha kurekebishwa vizuri, hauna nafasi.

Wito mwingine ni wa kawaida, ambao, zaidi ya wito wa Mungu na ushuhuda wa ndani wa dhamiri njema, ni kibali halali na hukumu ya nje ya wanadamu, kwa mujibu wa neno la Mungu, na utaratibu ulioimarishwa katika Kanisa lake.

Hakuna mtu anayepaswa kuthubutu kuingia katika wadhifa wowote wa kikanisa bila ushuhuda huu mwema mbele za Mungu, ambaye peke yake anajua mioyo ya wanadamu.

Wito huu wa kawaida na wa nje una sehemu mbili: uchaguzi na kuwekwa wakfu. Uchaguzi ni kumchagua mtu, au watu, walio na uwezo zaidi, kwa wadhifa ulio wazi, kwa hukumu ya Baraza la Wazee, na ridhaa ya Kusanyiko ambalo mtu huyo, au watu hao, watawekwa kwake.

Sifa zinazotakiwa kwa ujumla kwa wote wanaopaswa kushika jukumu katika Kanisa ni uzima wa dini na utauwa wa maisha, kama zilivyoelezwa kwa ukamilifu katika

Neno.

Katika utaratibu wa Uchaguzi inapaswa kuepukwa kwamba mtu yeyote alazimishwe kuingizwa katika wadhifa wowote wa Kanisa kinyume cha mapenzi ya kusanyiko ambalo amewekwa kwake, au bila sauti ya Baraza la Wazee.

Hakuna mtu anayepaswa kulazimishwa kuingizwa, au kuwekwa katika nafasi ambazo tayari zimejazwa, au katika nafasi yoyote isiyo wazi, kwa sababu yoyote ya kidunia; na kile kinachoitwa benefisi hakipaswi kuwa kitu kingine, ila mshahara wa Wahudumu walioitwa kihalali.

Kuwekwa wakfu ni kutengwa na kutakaswa kwa mtu aliyewekwa, kwa ajili ya Mungu na Kanisa lake, baada ya kuchunguzwa vizuri na kuonekana ana sifa zinazofaa.

Taratibu za kuwekwa wakfu ni kufunga, sala ya bidii, na kuwekewa mikono na Baraza la Wazee.

Hawa wote, kama wanavyopaswa kuinuliwa na Mungu, na kuwezeshwa naye kwa kazi ambayo wameitiwa; vivyo hivyo wanapaswa kujua kwamba ujumbe wao umewekewa mipaka ndani ya neno la Mungu, ambayo nje ya mipaka yake hawapaswi kupita.

Hawa wote wanapaswa kutwaa vyeo na majina hayo tu (wasije wakajikweza na kujivuna ndani yao wenyewe) ambayo Maandiko yanawapa, kama yale yanayomaanisha kazi, taabu na bidii, na ambayo ni majina ya nyadhifa na utumishi, wala si ya uvivu, heshima, fahari ya kidunia au ukuu, ambao umekemewa na kukatazwa waziwazi na Kristo Mwalimu wetu.

Maofisa hawa wote wanapaswa kuwa na makundi yao wenyewe mahususi ambamo wanatekeleza jukumu lao.

Wote wanapaswa kukaa pamoja nao, na kuchukua uangalizi na usimamizi juu yao, kila mmoja katika wito wake.

Na kwa ujumla mambo haya mawili wote wanapaswa kuyazingatia: utukufu wa Mungu, na kujengwa kwa Kanisa lake, katika kutimiza wajibu wao katika wito wao.

IV - Ya Maofisa mmoja mmoja, na kwanza ya Wachungaji au Wahudumu

Wachungaji, Maaskofu, au Wahudumu, ni wale waliowekwa kwa Makusanyiko mahususi, ambayo wanayatawala kwa neno la Mungu, na juu yake wanakesha. Kwa sababu hiyo, wakati mwingine wanaitwa Wachungaji, kwa sababu wanalilisha Kusanyiko lao; wakati mwingine Episcopi, au Maaskofu, kwa sababu wanakesha juu ya kundi lao; wakati mwingine Wahudumu, kwa sababu ya utumishi na wadhifa wao; na wakati mwingine pia Presbita au Wazee, kwa sababu ya utulivu wa

mwenendo wanaopaswa kuwa nao katika kutunza utawala wa kiroho, ambao unapaswa kuwa wa thamani sana kwao.

Wale wanaoitwa kwenye Huduma, au wanaojitoa kwayo, hawapaswi kuchaguliwa bila kupewa kundi fulani.

Hakuna mtu anayepaswa kujiingiza, au kunyakua Wadhifa huu bila wito halali.

Wale ambao mara moja wameitwa na Mungu, na kuchaguliwa ipasavyo na wanadamu, baada ya kukubali mara moja jukumu la Huduma, hawawezi kuacha kazi zao.

Wanaoiacha kazi wanapaswa kuonywa, na ikiwa watashikilia ukaidi, mwishowe watengwe na ushirika wa Kanisa.

Hakuna Mchungaji anayeweza kuliacha kundi lake bila ruhusa ya Mkutano wa Jimbo, au wa Kitaifa; na akifanya hivyo, baada ya maonyo yasiyotiiwa, makaripio ya Kanisa yamwangukie.

Kwa Wachungaji ni haki yao kufundisha neno la Mungu, wakati ufaao na usiofaa, hadharani na faraghani, daima akijitahidi kujenga, na kuitimiza dhamiri yake, kama neno la Mungu linavyomwagiza.

Kwa Wachungaji peke yao ni haki yao kusimamia Sakramenti, kwa namna ile ile kama kusimamia Neno; kwa maana vyote viwili vimewekwa na Mungu, kama njia za kutufundisha: kimoja kwa sikio, na kingine kwa macho na hisia nyingine, ili kwa vyote viwili maarifa yaweze kupelekwa kwenye akili.

Kwa sababu hiyo hiyo ni haki ya Mchungaji kuwaombea watu, na hasa kundi lililokabidhiwa katika jukumu lake, na kuwabariki katika jina la Bwana, ambaye hataruhusu baraka za watumishi wake waaminifu kuwa bure.

Anapaswa pia kukesha juu ya mwenendo wa kundi lake, ili aweze kuwatumia mafundisho vizuri zaidi, katika kuwakemea watu wapotovu, na kuwaonya wacha Mungu waendelee katika hofu ya Bwana.

Ni haki ya Mhudumu, baada ya utaratibu halali wa Baraza la Wazee, kutamka hukumu ya kufunga na kufungua juu ya mtu yeyote, kwa mujibu wa uwezo wa funguo uliopewa Kanisa.

Ni juu yake vilevile, baada ya utaratibu halali katika jambo hilo wa Baraza la Wazee, kufungisha ndoa kati ya wale wanaopaswa kuunganishwa ndani yake, na kutamka baraka ya Bwana juu ya wale wanaoingia katika kifungo hicho kitakatifu katika hofu ya Mungu.

Na kwa ujumla matangazo yote ya hadhara yanayopaswa kufanywa katika Kanisa mbele ya Kusanyiko, kuhusu mambo ya kikanisa, ni ya wadhifa wa Mhudumu; kwa maana yeye ni kama mjumbe na mpiga mbiu kati ya Mungu na watu katika mambo haya yote.

V - Ya Walimu, na Wadhifa wao, na ya Shule

MOJAWAPO ya kazi mbili za kawaida na za kudumu zinazojishughulisha na Neno ni wadhifa wa Mwalimu, ambaye anaweza pia kuitwa Nabii, Askofu, Mzee, Mkatekista, yaani, mwalimu wa Katekisimu, na misingi ya Dini.

Wadhifa wake ni kufunua nia ya Roho wa Mungu katika Maandiko kwa usahili, bila matumizi kama yale wanayoyafanya Wahudumu, ili waaminifu wafundishwe, na mafundisho safi yafundishwe, na usafi wa Injili usipotoshwe kwa ujinga, au kwa maoni mabaya.

Yeye ni tofauti na Mchungaji, si kwa jina tu, bali kwa tofauti ya vipawa. Kwa maana Mwalimu amepewa neno la maarifa, ili kufunua kwa mafundisho sahili siri za imani; Mchungaji amepewa kipawa cha hekima, ili kuyatumia hayo kwa mawaidha kwenye mwenendo wa kundi, kama nafasi inavyodai.

Chini ya jina na wadhifa wa Mwalimu tunajumuisha pia utaratibu katika Shule, Vyuo, na Vyuo Vikuu, ambao umedumishwa kwa uangalifu tangu wakati hadi wakati, miongoni mwa Wayahudi na Wakristo, na pia miongoni mwa Mataifa yasiyomjua Mungu.

Mwalimu, akiwa ni Mzee, kama ilivyosemwa, anapaswa kumsaidia Mchungaji katika utawala wa Kanisa, na kushirikiana na Wazee ndugu zake katika mikutano yote; kwa sababu tafsiri ya Neno, ambalo peke yake ndilo mwamuzi katika mambo ya kikanisa, imekabidhiwa katika jukumu lake.

Lakini kuwahubiria watu, kusimamia Sakramenti, na kufungisha ndoa, si kazi ya Mwalimu, isipokuwa ameitwa vinginevyo kwa njia ya kawaida; hata hivyo Mchungaji anaweza kufundisha katika Shule, kama yeye aliye na kipawa cha maarifa, ambaye mara nyingi anafaa kwa kusudi hilo, kama mifano ya Polikarpo na wengine inavyoshuhudia; n.k.

VI - Ya Wazee, na Wadhifa wao

NENO Mzee katika Maandiko, wakati mwingine ni jina la Umri, wakati mwingine la Wadhifa. Linapokuwa jina la Wadhifa wowote, wakati mwingine huchukuliwa kwa maana pana, likijumuisha Wachungaji na Walimu, pamoja na wale wanaoitwa Wazee.

Katika mgawanyo wetu huu, tunawaita Wazee wale ambao Mitume wanawaita Wasimamizi au Watawala. Wadhifa wao, kama ulivyo wa kawaida, ndivyo ulivyo wa kudumu na wa lazima daima katika Kanisa la Mungu. Wadhifa wa Mzee ni kazi ya kiroho, kama ilivyo Huduma.

Wazee ambao mara moja wameitwa kihalali kwenye wadhifa, na wenye vipawa kutoka kwa Mungu vinavyofaa kuutekeleza, hawawezi kuuacha tena. Ingawa idadi kubwa ya Wazee inaweza kuchaguliwa katika Makusanyiko fulani, kiasi kwamba sehemu moja yao inaweza kupokezana na nyingine kwa kipindi cha muda kinachofaa, kama ilivyokuwa miongoni mwa Walawi chini ya Sheria katika kutumika Hekaluni.

Idadi ya Wazee katika kila Kusanyiko haiwezi kuwekewa kikomo vizuri, bali inapaswa kuwa kwa mujibu wa mipaka na mahitaji ya watu.

Si lazima kwamba Wazee wote wawe pia walimu wa neno, ingawa walio wakuu wanapaswa kuwa hivyo, na kwa hiyo wanastahili heshima maradufu.

Ni watu wa namna gani wanapaswa kuwa, tunarejelea neno lililo wazi, na hasa Kanuni zilizoandikwa na Mtume Paulo.

Wadhifa wao ni, mmoja mmoja na kwa pamoja pia, kukesha kwa bidii juu ya kundi lililokabidhiwa katika jukumu lao, hadharani na faraghani, ili uharibifu wowote wa Dini, au wa mwenendo, usiingie ndani yake.

Kama vile Wachungaji na Walimu wanavyopaswa kuwa na bidii katika kufundisha na kupanda mbegu ya Neno, vivyo hivyo Wazee wanapaswa kuwa waangalifu katika kutafuta matunda yake katika watu.

Ni haki yao kumsaidia Mchungaji katika kuwachunguza wale wanaokuja kwenye Meza ya Bwana; vilevile, katika kuwatembelea wagonjwa.

Wanapaswa kusababisha maamuzi ya Mikutano, ya mahususi na ya jumla pia, yatekelezwe kwa uangalifu.

Wanapaswa kuwa na bidii katika kuwaonya watu wote juu ya wajibu wao kwa mujibu wa kanuni ya Injili.

Mambo wasiyoweza kuyasahihisha kwa maonyo ya faraghani wanapaswa kuyaleta kwenye Baraza la Wazee.

Wadhifa wao mkuu ni kufanya Mikutano pamoja na Wachungaji na Walimu, ambao pia ni wa idadi yao, kwa ajili ya kuimarisha utaratibu mzuri na utekelezaji wa nidhamu; Mikutano ambayo watu wote wanaokaa ndani ya mipaka yao wako chini yake.

VII - Ya Mabaraza ya Wazee, Mikutano, na Nidhamu

Mabaraza ya Wazee na Mikutano kwa kawaida huundwa na Wachungaji, Walimu, na wale ambao kwa kawaida tunawaita Wazee, wasiojishughulisha na neno na mafundisho; ambao juu yao, na juu ya uwezo wa kila mmoja wao, imekwisha

kusemwa.

Mikutano ni ya aina nne. Kwa maana ama ni ya Makanisa na Makusanyiko mahususi, moja au zaidi; au ya Jimbo; au ya taifa zima; au ya Mataifa yote na mbalimbali yanayomkiri Yesu Kristo mmoja.

Mikutano yote ya kikanisa ina uwezo wa kukutana pamoja kihalali kwa ajili ya kushughulikia mambo yanayolihusu Kanisa, na yanayohusu jukumu lao.

Ina uwezo wa kuweka nyakati na mahali kwa kusudi hilo, na katika mkutano mmoja kuweka siku, wakati na mahali kwa ajili ya mwingine.

Katika Mikutano yote Msimamizi anapaswa kuchaguliwa kwa ridhaa ya pamoja ya ndugu wote waliokutana, ambaye anapaswa kuwasilisha mambo, kukusanya kura, na kusababisha utaratibu mzuri ushikwe katika Mikutano.

Bidii inapaswa kufanywa, hasa na Msimamizi, kwamba mambo ya kikanisa tu ndiyo yashughulikiwe katika Mikutano, na kwamba kusiwe na kujiingiza katika jambo lolote linalohusu mamlaka ya kiraia ya kuhukumu.

Kila Mkutano una uwezo wa kutuma kutoka kwao, wa idadi yao wenyewe, mkaguzi mmoja au zaidi, kuona jinsi mambo yote yanavyotawaliwa katika mipaka ya mamlaka yao.

Ukaguzi wa Makanisa mengi si Wadhifa wa kawaida wa kikanisa katika nafsi ya mtu mmoja; wala jina la Askofu haliwezi kupewa mkaguzi peke yake; wala si lazima ukae daima katika nafsi ya mtu mmoja; bali ni sehemu ya Baraza la Wazee kutuma watu wenye sifa zinazofaa kukagua pro re nata.

Kusudi la mwisho la mikutano ni, kwanza, kuihifadhi dini na mafundisho katika usafi bila kosa na uharibifu. Pili, kuhifadhi adabu na utaratibu mzuri katika Kanisa.

Kwa ajili ya utaratibu huo, inaweza kuweka kanuni na maagizo fulani yanayohusu mwenendo mwema wa viungo vyote vya Kanisa katika wito wao.

Ina uwezo pia wa kutangua na kufuta sheria na maagizo yote yanayohusu mambo ya kikanisa, yanayoonekana kuwa ya kudhuru na yasiyo na faida, na yasiyopatana na wakati, au yanayotumiwa vibaya na watu.

Ina uwezo wa kutekeleza nidhamu na adhabu ya kikanisa juu ya wakosaji wote, na wadharau wenye kiburi wa utaratibu mzuri na utawala wa Kanisa; na hivyo nidhamu yote iko mikononi mwake.

Aina ya kwanza na namna ya mikutano, ingawa iko ndani ya makusanyiko mahususi, hata hivyo hutekeleza uwezo, mamlaka na mamlaka ya kuhukumu ya Kanisa kwa ridhaa ya pande zote; na kwa hiyo wakati mwingine huitwa kwa jina la Kanisa.

Tunaposema juu ya Wazee wa makusanyiko mahususi, hatumaanishi kwamba kila Kanisa mahususi la parokia linaweza, au linaruhusiwa, kuwa na Baraza lake mahususi la Wazee, hasa mashambani; bali tunadhani kwamba Makanisa mahususi matatu, manne, zaidi au machache, yanaweza kuwa na Baraza moja la Wazee la pamoja kwa yote, ili kuhukumu mashauri yao ya kikanisa.

Hata hivyo inafaa kwamba baadhi ya Wazee wachaguliwe kutoka katika kila kusanyiko mahususi, ili kushirikiana na ndugu zao wengine katika mkutano wa pamoja, na kupokea mashtaka ya makosa ndani ya makanisa yao wenyewe, na kuyaleta kwenye mkutano.

Hili tunalipata kutokana na desturi ya Kanisa la kwanza, ambapo Wazee, au mabaraza ya Wazee, yaliwekwa katika miji na mahali mashuhuri.

Uwezo wa Mabaraza yao mahususi ya Wazee ni kufanya kazi kwa bidii katika mipaka iliyokabidhiwa katika jukumu lao, ili makanisa yahifadhiwe katika utaratibu mzuri; kuchunguza kwa bidii juu ya watu waovu na wasiotii, na kujitahidi kuwarudisha katika njia tena, ama kwa onyo, au kwa kutishia hukumu za Mungu, au kwa adhabu.

Ni haki ya Baraza la Wazee kuangalia kwamba neno la Mungu linahubiriwa kwa usafi ndani ya mipaka yao, sakramenti zinasimamiwa ipasavyo, nidhamu inadumishwa ipasavyo, na mali za kikanisa zinagawanywa bila uharibifu.

Ni juu ya aina hii ya mkutano kusababisha maagizo yaliyofanywa na mikutano ya jimbo, ya kitaifa, na ya jumla, yashikwe, na kutekelezwa.

Kuweka maagizo yanayohusu ?? ?????? katika Kanisa, kwa ajili ya utaratibu unaofaa wa makanisa hayo mahususi wanayoyatawala; ilimradi wasibadilishe kanuni yoyote iliyowekwa na mikutano ya jumla, au ya jimbo, na kwamba wauarifu mkutano wa jimbo mapema juu ya kanuni hizo watakazoziweka, na kufuta zile zinazoelekea kuudhuru.

Una uwezo wa kuwatenga wakaidi na ushirika wa Kanisa.

Uwezo wa kuwachagua wale wanaoshika majukumu ya kikanisa ni wa aina hii ya mkutano ndani ya mipaka yake yenyewe, ukiwa umeundwa vizuri, na ukijumuisha Wachungaji wengi, na Wazee wenye uwezo wa kutosha.

Kwa sababu hiyo hiyo, kuwaondoa kwao pia ni haki ya aina hii ya mkutano: kama wale wanaofundisha mafundisho ya makosa na yaliyoharibika; walio na maisha ya kashfa, na baada ya kuonywa hawaachi; waliojitoa kwa mafarakano, au kwa uasi dhidi ya Kanisa, kwa kukufuru waziwazi, usimonia, uharibifu wa rushwa, udanganyifu, kiapo cha uongo, uasherati, wizi, ulevi, ugomvi unaostahili adhabu ya Sheria, riba, kucheza ngoma, aibu, na wengine wote wanaostahili kutengwa na Kanisa.

Wale pia wanaoonekana kuwa hawatoshi kabisa kutekeleza jukumu lao wanapaswa kuondolewa; na makanisa mengine yanapaswa kuarifiwa juu yake, ili wasiwapokee watu walioondolewa.

Hata hivyo hawapaswi kuondolewa wale ambao, kwa sababu ya uzee, ugonjwa, au matukio mengine, wanakuwa hawafai kufanya wadhifa wao; katika hali hiyo heshima yao inapaswa kubaki kwao, kanisa lao linapaswa kuwatunza, na wengine wanapaswa kupatikana ili kufanya wadhifa wao.

Mikutano ya jimbo tunaiita makusanyiko halali ya Wachungaji, Walimu, na Wazee wengine wa jimbo, waliokusanyika kwa ajili ya mambo ya pamoja ya makanisa yake; ambayo pia yanaweza kuitwa mashauriano ya Kanisa na ya ndugu.

Mikutano hii imewekwa ili mambo mazito yashughulikiwe kwa ridhaa ya pande zote na msaada wa ndugu walio ndani ya jimbo hilo, kama haja inavyodai.

Mkutano huu una uwezo wa kushughulikia, kupanga, na kurekebisha mambo yote yaliyotendwa au kufanywa vibaya katika mikutano mahususi.

Una uwezo wa kuwaondoa maofisa wa jimbo hilo kwa sababu njema na za haki zinazostahili kuondolewa kwenye wadhifa.

Na kwa ujumla mikutano hii ina uwezo wote wa Mabaraza mahususi ya Wazee ambayo imekusanywa kutoka kwayo.

Mkutano wa Kitaifa, ambao kwetu ni wa jumla, ni kusanyiko halali la makanisa yote ya ufalme au taifa ambamo unatumika na kukusanyika, kwa ajili ya mambo ya pamoja ya Kanisa; na unaweza kuitwa Baraza la Wazee la jumla la makanisa yote katika ufalme. Hakuna wanaolazimika kuhudhuria mkutano huu ili kupiga kura, isipokuwa watu wa kikanisa, kwa idadi itakayoonekana kuwa nzuri kwa Mkutano huo huo; bila kuwatenga watu wengine watakaohudhuria Mkutano huo ili kuwasilisha mambo, kusikiliza, na kujadiliana.

Mkutano huu umewekwa ili mambo yote yaliyotendwa au kufanywa vibaya katika Mikutano ya Jimbo yarekebishwe na kushughulikiwa; na mambo yanayofaa kwa ujumla kwa manufaa ya mwili wote wa Kanisa ndani ya Ufalme yaweze kuangaliwa mapema, kushughulikiwa, na kutangazwa kwa utukufu wa Mungu.

Unapaswa kuangalia kwamba Makanisa yanapandwa mahali ambapo hayajapandwa.

Unapaswa kuagiza kanuni ya jinsi aina nyingine mbili za Mikutano zinavyopaswa kuendelea katika mambo yote.

Mkutano huu unapaswa kuangalia kwamba mamlaka ya kiroho ya kuhukumu, na ya kiraia, yasichanganywe kwa hasara ya Kanisa; kwamba urithi wa Kanisa usitumiwe kwa ubadhirifu, wala kutumiwa vibaya; na kwa ujumla, kuhusu mambo yote mazito yanayohusu manufaa na utaratibu mzuri wa Makanisa yote ya Ufalme, unapaswa kuweka mamlaka yake juu yake.

Kuna, zaidi ya hii, aina nyingine ya Mkutano iliyo ya jumla zaidi, ambayo ni ya Mataifa yote, na ya hali zote za watu ndani ya Kanisa, ikiwakilisha Kanisa la ulimwengu mzima la Kristo, ambayo kwa haki inaweza kuitwa Mkutano Mkuu, au Baraza Kuu la Kanisa la Mungu.

Mikutano hii iliwekwa na kuitishwa hasa pale mafarakano makubwa au mabishano katika mafundisho yalipozuka katika Kanisa, na iliitishwa kwa amri ya Maliki wacha Mungu waliokuwepo wakati huo, kwa ajili ya kuepusha mafarakano ndani ya Kanisa la ulimwengu mzima la Mungu; na kwa kuwa haihusu hali mahususi ya Ufalme wowote, tunaacha kusema zaidi juu yake.

VIII - Ya Mashemasi na wadhifa wao, kazi ya mwisho ya kawaida katika Kanisa

NENO ???????? wakati mwingine huchukuliwa kwa maana pana, likijumuisha wote wanaoshika wadhifa katika Huduma, na kazi ya kiroho katika Kanisa.

Lakini sasa, kama tunavyosema, linachukuliwa tu kwa ajili ya wale ambao ukusanyaji na ugawaji wa sadaka za waaminifu na mali za kikanisa ni wajibu wao.

Wadhifa wa Mashemasi, ukichukuliwa hivyo, ni kazi ya kikanisa ya kawaida na ya kudumu katika Kanisa la Kristo.

Ni wa sifa na wajibu gani anapaswa kuwa yule anayeitwa kwenye kazi hii, tunarejelea Maandiko yaliyo wazi.

Shemasi anapaswa kuitwa na kuchaguliwa kama Maofisa wengine wa kiroho, ambao juu ya uchaguzi wao imekwisha kusemwa hapo awali.

Wadhifa na uwezo wao ni kupokea, na kugawa mali zote za kikanisa kwa wale ambao zimewekwa kwao.

Hili wanapaswa kulifanya kwa mujibu wa hukumu na maagizo ya Mapresbiteri, au Mabaraza ya Wazee (ambayo Mashemasi si sehemu yake), ili urithi wa Kanisa na wa maskini usigeuzwe kwa matumizi ya watu binafsi, wala kugawanywa isivyo haki.

IX - Ya Urithi wa Kanisa, na ugawaji wake

KWA Urithi wa Kanisa tunamaanisha kitu chochote kile ambacho wakati wowote kabla kimetolewa, au kitakachotolewa katika nyakati zijazo, au ambacho kwa ridhaa au desturi ya jumla ya nchi zinazokiri Dini ya Kikristo kimetengwa kwa matumizi na manufaa ya umma ya Kanisa.

Hivyo chini ya Urithi tunajumuisha vitu vyote vilivyotolewa, au vitakavyotolewa, kwa Kanisa na utumishi wa Mungu, kama ardhi, majengo, mali, kodi za kila mwaka, na vitu vyote vya namna hiyo, ambavyo kwavyo Kanisa limejaliwa, ama kwa

zawadi, wakfu, mali zilizotolewa milele, au kwa haki nyingine yoyote halali ya Wafalme, Wakuu, au watu wowote walio chini yao; pamoja na matoleo ya kudumu ya waaminifu.

Tunajumuisha pia vitu vyote ambavyo kwa sheria au desturi, au mazoea ya nchi, vimetengwa kwa matumizi na manufaa ya Kanisa; ambavyo ni kama Zaka, Nyumba za wachungaji, Mashamba ya wachungaji, na vitu vingine vya namna hiyo, ambavyo kwa sheria za jumla na za mahali, na kwa desturi ya jumla, vinamilikiwa na Kanisa.

Kuchukua sehemu yoyote ya urithi huu kwa njia zisizo halali, na kuigeuza kwa matumizi binafsi na ya kidunia ya mtu yeyote, tunakuhesabu kuwa ni unajisi wa vitu vitakatifu wa kuchukiza mbele za Mungu.

Mali za kikanisa zinapaswa kukusanywa na kugawanywa na Mashemasi, kama neno la Mungu linavyoagiza, ili wale wanaoshika wadhifa katika Kanisa wapatiwe mahitaji yao bila wasiwasi wala fadhaa.

Katika Kanisa la Mitume, Mashemasi waliwekwa kukusanya na kugawa kiasi chochote kilichokusanywa kutoka kwa waaminifu, ili kukigawa kwa mahitaji ya Watakatifu, hivi kwamba hakuna aliyepungukiwa miongoni mwa waaminifu.

Makusanyo haya hayakuwa tu ya kile kilichokusanywa kwa njia ya sadaka, kama wengine wanavyodhani, bali pia ya mali nyingine, zinazohamishika na zisizohamishika, za ardhi na milki, ambazo thamani yake ililetwa miguuni pa Mitume.

Wadhifa huu uliendelea kuwa mikononi mwa Mashemasi, ambao walishughulikia mali zote za Kanisa, mpaka hali yake ilipoharibiwa na Mpinga Kristo, kama Kanuni za kale zinavyoshuhudia.

Kanuni hizo hizo zinataja ugawaji wa sehemu nne wa urithi wa Kanisa: sehemu moja ilitengwa kwa Mchungaji au Askofu kwa riziki yake na ukarimu wake; nyingine kwa Wazee na Mashemasi, na watumishi wote wa Kanisa; ya tatu kwa maskini, wagonjwa na wageni; ya nne kwa kutegemeza mambo mengine ya Kanisa, hasa ya dharura.

Tunaongeza hapa pia shule na walimu wa shule, ambao wanapaswa na wanaweza kutunzwa vizuri kwa mali hizo hizo, na wanajumuishwa miongoni mwa watumishi wa Kanisa. Pamoja nao tunaunganisha pia Makarani wa Mikutano, ya mahususi na ya jumla pia, mawakala au wasimamizi wa mambo ya Kanisa, waongozaji wa Zaburi, na maofisa wengine wa kawaida wa Kanisa wa namna hiyo, kwa kadiri walivyo wa lazima.

X - Ya Wadhifa wa Hakimu Mkristo katika Kanisa

Ingawa viungo vyote vya Kanisa vinalazimika, kila kimoja katika wito wake, na kwa mujibu wake, kuendeleza Ufalme wa Yesu Kristo, kwa kadiri ilivyo katika uwezo wao, hata hivyo hasa Wakuu Wakristo, na Mahakimu wengine, wanalazimika kufanya hivyo.

Kwa maana wanaitwa katika Maandiko walezi wa Kanisa, kwa kuwa kwa wao Kanisa linatunzwa, au angalau linapaswa kutunzwa, kulelewa, kutegemezwa, na kulindwa dhidi ya wote ambao wangetafuta kulidhuru.

Hivyo ni sehemu ya wadhifa wa Hakimu Mkristo kusaidia na kuimarisha shughuli za kicha Mungu za Kanisa kwa kila namna; na hasa kuangalia kwamba hali ya umma na huduma yake inadumishwa na kutegemezwa, kama inavyostahili, kwa mujibu wa neno la Mungu.

Kuangalia kwamba Kanisa lisivamiwe, wala kudhuriwa na Walimu wa uongo, na wachungaji wa kuajiriwa; wala nafasi zake zisishikwe na mbwa bubu, au matumbo wavivu.

Kusaidia na kudumisha nidhamu ya Kanisa, na kuwaadhibu kiraia wale wasiotaka kutii karipio lake, bila kuchanganya kamwe mamlaka moja ya kuhukumu na nyingine.

Kuangalia kwamba mahitaji ya kutosha yanatolewa kwa ajili ya huduma, shule, na maskini; na ikiwa hawana cha kutosha kushughulikia majukumu yao, kukidhi upungufu wao hata kwa mapato yao wenyewe, ikiwa haja inadai.

Kusaidia katika kuwalinda nafsi zao dhidi ya madhara na jeuri ya wazi, na pia mapato na mali zao, ili wasidhulumiwe, wasinyang'anywe, wala wasiporwe.

Kutoruhusu urithi wa Kanisa utumiwe kwa matumizi ya kidunia na yasiyo halali, au kuliwa na matumbo wavivu, na wale wasio na kazi halali katika Kanisa, kwa hasara ya Huduma, shule, maskini, na matumizi mengine ya kicha Mungu ambayo unapaswa kutolewa kwayo.

Kutunga sheria na maagizo yanayopatana na neno la Mungu, kwa ajili ya kuendeleza Kanisa, na utaratibu wake, bila kunyakua kitu chochote kisichohusu upanga wa kiraia, bali kilicho cha nyadhifa ambazo ni za kikanisa tu, kama vile huduma ya Neno na Sakramenti, matumizi ya Nidhamu ya kikanisa, na utekelezaji wake wa kiroho, au sehemu yoyote ya uwezo wa funguo za kiroho, ambao Mwalimu wetu aliwapa Mitume, na waandamizi wao wa kweli.

Na ingawa Wafalme na Wakuu walio wacha Mungu wakati mwingine, kwa mamlaka yao wenyewe, pale Kanisa linapoharibika na mambo yote yako nje ya utaratibu, huwaweka Wahudumu, na kurudisha utumishi wa kweli wa Bwana, kwa kufuata mfano wa baadhi ya Wafalme wacha Mungu wa Yuda, na Maliki mbalimbali wacha Mungu, na pia Wafalme katika nuru ya Agano Jipya; hata hivyo, pale ambapo huduma ya Kanisa imekwisha kuwekwa kihalali, na wale waliowekwa wanafanya

wadhifa wao kwa uaminifu, Wakuu na Mahakimu wote wacha Mungu wanapaswa kusikiliza, na kuitii sauti yao, na kuuheshimu Ukuu wa Mwana wa Mungu anayesema ndani yao.

XI - Ya matumizi mabaya yaliyopo, yaliyobaki katika Kanisa, ambayo tunataka yarekebishwe

KAMA ilivyo wajibu wa Hakimu mcha Mungu kudumisha uhuru uliopo, ambao Mungu ameujalia kwa kuhubiriwa kwa Neno lake, na huduma ya kweli ya Sakramenti ndani ya Ufalme huu; vivyo hivyo ni wajibu wake kuhakikisha kwamba matumizi mabaya yote ambayo bado yamebaki katika Kanisa yanaondolewa, na kuondoshwa kabisa.

Kwa hiyo, kwanza, kuwaingiza watu kwenye vyeo vya kipapa vya benefisi, ambavyo havitumiki, wala havina kazi yoyote katika Kanisa la Kristo lililorekebishwa, kama maabati, wasimamizi wa abasia, wakuu wa nyumba za watawa wa kiume na wa kike, na vyeo vingine vya Abasia, ambazo mahali pake sasa kwa sehemu kubwa, kwa hukumu ya haki ya Mungu, pamebomolewa na kutakaswa kutoka katika ibada ya sanamu, ni matumizi mabaya ya wazi; na si kuupokea Ufalme wa Kristo kati yetu, bali ni kuukataa.

Vivyo hivyo, wale ambao zamani waliitwa mabaraza ya makanoni na jumuiya za watawa za Abasia, za makanisa makuu, na mahali pa namna hiyo, hawatumikii kitu chochote sasa, ila kukodisha kwa kudumu na kwa mikataba ya muda, ikiwa kuna chochote kilichobaki cha ardhi za Kanisa na zaka, kwa hasara na madhara yake, kama uzoefu wa kila siku unavyofundisha; na kwa hiyo wanapaswa kutanguliwa na kufutwa kabisa.

Wa asili hiyo hiyo ni Madekano, Mashemasi Wakuu, Viongozi wa waimbaji, Wasaidizi wa viongozi wa waimbaji, Watunza hazina, Makansela na wengine wenye vyeo vya namna hiyo vinavyotoka kwa Papa na Sheria ya Kanoni peke yake, ambao hawana nafasi katika Kanisa lililorekebishwa.

Makanisa pia yaliyounganishwa pamoja, na kuambatishwa kwenye benefisi zao, yanapaswa kutenganishwa na kugawanywa, na kupewa Wahudumu wenye sifa zinazofaa, kama neno la Mungu linavyodai.

Wala watumiaji hao wabaya wa urithi wa Kanisa hawapaswi kuwa na kura Bungeni, wala kuketi katika Baraza kwa jina la Kanisa na la watu wa Kanisa, kwa hasara na madhara ya uhuru wake, na ya sheria za Ufalme zilizotungwa kwa ajili ya Kanisa lililorekebishwa.

Sembuse si halali kwamba mtu yeyote miongoni mwa watu hawa awe na Makanisa matano, kumi na sita, ishirini au zaidi, yote yakihitaji utunzaji wa roho, na kufurahia urithi wake, ama kwa kukubaliwa na Mfalme, au na Kanisa, katika nuru hii ya Injili. Kwa maana ni dhihaka tu kudai marekebisho, pale ambapo mambo kama hayo yana

nafasi.

Na kwa kadiri ambavyo katika utaratibu uliowekwa Leith katika mwaka wa Bwana wetu 1571 inaonekana kwamba watu kama hao wanaweza kuingizwa, wakionekana kuwa na sifa zinazofaa; ama utaratibu huo unaodaiwa ni kinyume cha utaratibu wote mzuri, au sivyo lazima ueleweke si kuhusu wale wenye sifa katika mambo ya kidunia, au za kutumika katika baraza la mfalme, bali wale wenye sifa za kufundisha neno la Mungu, wakiwa wameingizwa kihalali na Kanisa.

Kuhusu Maaskofu, ikiwa jina ????????? linachukuliwa ipasavyo, wao ni sawa kabisa na wahudumu, kama ilivyotangazwa hapo awali. Kwa maana si jina la ukubwa na ubwana, bali la wadhifa na kukesha.

Hata hivyo, kwa sababu katika uharibifu wa Kanisa jina hili (kama mengine) limetumiwa vibaya, na bado huenda likatumiwa vibaya, hatuwezi kukubali mtindo wa hawa Maaskofu wapya waliochaguliwa, wala wa Mabaraza ya makanoni ambayo ni Wachaguzi wao kwa nyadhifa hizo wanazochaguliwa.

Maaskofu wa kweli wanapaswa kujitoa kwa kundi mahususi, jambo ambalo wengi wao wanakataa; wala hawapaswi kunyakua ubwana juu ya ndugu zao, na juu ya urithi wa Kristo, kama watu hawa wanavyofanya.

Wachungaji, kwa kadiri walivyo wachungaji, hawana wadhifa wa kukagua makanisa mengi ulioambatishwa kwenye uchungaji, isipokuwa wamepewa.

Ni uharibifu kwamba Maaskofu wawe na mipaka mipana zaidi ya kukagua kuliko wanavyoweza kwa halali.

Hakuna mtu anayepaswa kuwa na wadhifa wa ukaguzi, ila yule aliyechaguliwa kihalali kwa ajili yake.

Mabaraza ya Wazee, yakiwa yameimarishwa vizuri, yana uwezo wa kutuma wakaguzi, mmoja au zaidi, wenye agizo la kukagua mipaka iliyo ndani ya Baraza lao la Wazee; na vilevile, baada ya kuwataka watoe hesabu, ama kuwaendeleza, au kuwaondoa tangu wakati hadi wakati; na wakaguzi hao watakuwa chini ya Mabaraza hayo ya Wazee daima.

Mamlaka ya kuhukumu makosa ya jinai katika nafsi ya mchungaji ni uharibifu.

Haipatani na neno la Mungu kwamba Maaskofu wawe Wachungaji wa Wachungaji, Wachungaji wa makundi mengi, na hata hivyo bila kundi fulani, na bila kufundisha kwa kawaida.

Haipatani na Maandiko kwamba waondolewe katika kusahihishwa na ndugu zao, na katika nidhamu ya Baraza mahususi la Wazee la Kanisa watakalotumikia; wala kwamba wanyakue Wadhifa wa kukagua Makanisa mengine, wala Kazi nyingine yoyote zaidi ya Wahudumu wengine, ila kwa kadiri watakavyokabidhiwa na Kanisa.

Kwa hiyo, tunawataka Maaskofu waliopo sasa ama wakubali utaratibu ule ambao neno la Mungu linadai ndani yao, kama Kanisa la jumla litakavyowaagiza, bila kuvuka mipaka yao, ama katika mambo ya kikanisa au ya kiraia; au sivyo waondolewe katika kila kazi katika Kanisa.

Hatukani wakati huo huo kwamba Wahudumu wanaweza na wanapaswa kuwasaidia Wakuu wao wanapotakiwa, katika mambo yote yanayopatana na Neno, iwe ni katika Baraza au Bunge, au vinginevyo; ilimradi daima wasiache majukumu yao wenyewe, wala kwa kujipendekeza kwa Wakuu, wasidhuru hali ya umma ya Kanisa.

Lakini kwa ujumla, tunasema kwamba hakuna mtu, chini ya cheo chochote kile cha Kanisa, na hasa vyeo vilivyotumiwa vibaya katika Upapa, vya Maprelati, Jumuiya za watawa, na Mabaraza ya makanoni, anayepaswa kujaribu tendo lolote kwa jina la Kanisa, ama katika Baraza, au Bungeni, au nje ya Baraza, bila kuwa na agizo la Kanisa lililorekebishwa ndani ya Ufalme huu.

Na kwa Sheria ya Bunge imewekwa kwamba Kanisa la kipapa na mamlaka yake ya kuhukumu hayapaswi kuwa na nafasi ndani yake, na kwamba hakuna Askofu wala Prelati mwingine katika nyakati zijazo atakayetumia mamlaka yoyote ya kuhukumu inayotoka kwenye mamlaka yake.

Na tena, kwamba hakuna mamlaka mengine ya kikanisa ya kuhukumu yanayopaswa kukubaliwa ndani ya Ufalme huu, ila yale yaliyo, na yatakayokuwa, katika Kanisa lililorekebishwa, na yanayotoka humo.

Hivyo tunahesabu kufanya mikutano ya Mabaraza ya makanoni kwa namna ya kipapa, iwe katika Makanisa makuu, Abasia, Vyuo, au mahali pengine pa jumuiya za watawa, kwa kunyakua jina na mamlaka ya Kanisa, ili kudhuru urithi wake, au kutumia Tendo lingine lolote kwa madhara yake, tangu mwaka wa Bwana wetu 1560, kuwa ni matumizi mabaya na uharibifu, kinyume cha uhuru wa Kanisa la kweli, na sheria za Ufalme; na kwa hiyo yanapaswa kubatilishwa, kurudishwa katika hali ya awali, na katika nyakati zijazo kukomeshwa kabisa.

Vitu vinavyotegemea mamlaka ya kipapa ya kuhukumu pia vinapaswa kufutwa; ambavyo mfano wake ni mamlaka mchanganyiko ya makomisari, kwa kadiri wanavyojiingiza katika mambo ya kikanisa, na hawana agizo la Kanisa kwa ajili ya hilo, bali walichaguliwa wakati wa mama wa Mfalme wetu, wakati mambo yalipokuwa nje ya utaratibu. Ni jambo lisilo na maana kwamba wengi wao, wasio na kazi yoyote ya Kanisa, wawe waamuzi wa wahudumu, na kuwaondoa katika nafasi zao. Kwa hiyo, ama wanapaswa kuzuiwa kujiingiza katika mambo ya kikanisa, au wanapaswa kuwekewa mipaka ni katika mambo gani wanaweza kuwa waamuzi, na wasidhuru uhuru wa Kanisa.

Wale pia ambao hapo awali walikuwa wa hali ya kikanisa katika kanisa la Papa, au ambao wameingizwa upya kwenye vyeo vya kipapa, na sasa wanavumiliwa na sheria za ufalme kumiliki theluthi mbili ya mapato yao ya kikanisa, hawapaswi kuwa na uhuru zaidi, ila kushughulikia sehemu waliyogawiwa na kupewa kwa muda wa maisha yao; na si, chini ya vyeo vilivyotumiwa vibaya walivyokuwa navyo,

kuyagawa mapato ya Kanisa, na kuyakodisha kwa mikataba ya muda na ya kudumu kwa kupenda kwao, kwa hasara kubwa ya Kanisa na ya wakulima maskini wanaoishi juu ya ardhi za Kanisa, kinyume cha dhamiri njema yote na utaratibu.

XII - Vifungu kadhaa mahususi vya marekebisho tunavyoviomba

Chochote kilichosemwa juu ya nyadhifa za Kanisa, uwezo wa kila mmoja wa maofisa, uwezo wao wa pamoja pia, na mwisho juu ya urithi wa Kanisa, tunaelewa kuwa ndio marekebisho sahihi ambayo Mungu anadai mikononi mwetu, ili Kanisa lipangwe kwa mujibu wake, kama kwa utaratibu ule unaopatana zaidi na neno.

Lakini kwa sababu mambo fulani yanapaswa kuguswa kwa namna mahususi, kuhusu hali ya nchi, na kile tunachotaka hasa kirekebishwe ndani yake, tumeyakusanya katika vifungu hivi vinavyofuata.

Kwa kuwa nchi nzima imegawanywa katika majimbo, na majimbo haya tena yamegawanywa katika parokia, mashambani na mijini pia; katika kila parokia na kusanyiko la ukubwa unaofaa unapaswa kuwekwa mchungaji mmoja au zaidi ili kulilisha kundi; na hakuna mchungaji au mhudumu anayepaswa kamwe kutwikwa jukumu mahususi la makanisa au makundi zaidi ya moja tu.

Na kwa sababu itaonekana ni vigumu kupata Wachungaji au Wahudumu kwa makanisa yote ya parokia ya Ufalme, mashambani na mijini pia, tunadhani kwamba, kwa ushauri wa wale ambao Kanisa na Mfalme wanaweza kuwapa agizo, parokia za mashambani au vijiji vidogo zinaweza kuunganishwa, mbili au tatu au zaidi, mahali pengine pamoja; na makanisa makuu zaidi na yanayofaa zaidi yabaki, na yatengenezwe vya kutosha, na Wahudumu wenye sifa zinazofaa wawekwe humo; na Makanisa mengine, yasiyoonekana kuwa ya lazima, yanaweza kuachwa yachakae, huku viwanja vyao vya kanisa vikihifadhiwa daima kama mahali pa kuzikia; na mahali pengine, ambapo haja inadai, Parokia ambamo Kusanyiko ni kubwa mno kwa kanisa moja inaweza kugawanywa katika mbili au zaidi.

Walimu wanapaswa kuwekwa katika Vyuo Vikuu, Vyuo, na mahali pengine panapohitajika, na kupatiwa mahitaji yao ya kutosha, ili kufunua maana ya Maandiko, na kuwa na jukumu la Shule, na kufundisha misingi ya Dini.

Kuhusu Wazee, wanapaswa kuwepo baadhi ili kuwa wakaripiaji wa mwenendo wa watu, mmoja au zaidi katika kila Kusanyiko; lakini si Mkutano wa Wazee katika kila Kanisa mahususi, bali tu katika miji, na mahali mashuhuri, ambapo watu wenye busara na uwezo kwa kusudi hilo wanaweza kupatikana; ambapo Wazee wa makanisa mahususi ya kandokando wanaweza kukutana pamoja, na kuwa na Baraza la Wazee la pamoja, na mahali pa mkutano miongoni mwao, ili kushughulikia mambo yote yanayohusu Makusanyiko ambayo wana usimamizi juu yake.

Na kama vile wanapaswa kuwepo watu waliowekwa ili kuunganisha na kugawanya Parokia, kama haja na manufaa yanavyodai: vivyo hivyo wanapaswa kuwekwa na

Kanisa la jumla, kwa ridhaa ya Mfalme, watu wanaomcha Mungu, na wanaojua hali ya Nchi, walio na uwezo wa kutaja na kuainisha mahali ambapo Mabaraza mahususi ya Wazee yanapaswa kukutana, wakizingatia Dayosisi, kama zilivyogawanywa zamani, na hali ya Nchi, na majimbo ya Ufalme.

Vivyo hivyo, kuhusu Mikutano ya Jimbo na ya Sinodi, ingekuwa rahisi kuzingatia ni mingapi na katika mahali gani inapaswa kufanyika, na ni mara ngapi inapaswa kukutana; jambo hili linapaswa kuachiwa uhuru wa Kanisa la jumla, na utaratibu utakaowekwa ndani yake.

Mikutano ya Kitaifa ya Nchi hii, inayoitwa kwa kawaida Mikutano Mikuu, inapaswa daima kudumishwa katika uhuru wake yenyewe, na kuwa na mahali pake yenyewe.

Pamoja na uwezo wa Kanisa kuweka nyakati na mahali panapofaa kwa ajili yake; na watu wote, Mahakimu na walio chini pia, kuwa chini ya hukumu yake katika mashauri ya kikanisa, bila malalamiko wala rufaa yoyote kwa Mwamuzi yeyote, wa kiraia au wa kikanisa, ndani ya Ufalme.

Uhuru wa kuwachagua watu wanaoitwa kwenye kazi za kikanisa, uliodumishwa bila kukatizwa kwa muda wote ambao Kanisa halikuwa limeharibiwa na Mpinga Kristo, tunataka urudishwe na udumishwe ndani ya Ufalme huu.

Ili mtu yeyote asilazimishwe juu ya Kusanyiko lolote, ama na Mfalme, au na mtu yeyote wa chini, bila uchaguzi halali, na ridhaa ya watu ambao juu yao mtu huyo amewekwa, kama desturi ya Kanisa la Mitume na la Kwanza, na utaratibu mzuri, unavyodai.

Na kwa sababu utaratibu huu, ambao neno la Mungu unadai, hauwezi kusimama pamoja na haki za udhamini na kuteua kwenye benefisi zilizotumika katika kanisa la Papa, tunawasihi wote wanaomcha Mungu kweli, wafikirie kwa bidii kwamba majina ya haki za udhamini na ya benefisi, pamoja na matokeo yake, yametoka kwa Papa, na kwa uharibifu wa sheria ya Kanoni peke yake, kwa kadiri ambavyo kwa hizo mtu yeyote alilazimishwa au kuwekwa juu ya makanisa yenye Curam animarum.

Na kwa kuwa namna hiyo ya kutenda haina msingi katika neno la Mungu, bali ni kinyume chake, na kinyume cha uhuru huo uliotajwa wa Uchaguzi, haki hizo hazipaswi sasa kuwa na nafasi katika nuru hii ya Marekebisho. Na kwa hiyo, yeyote atakayelikumbatia neno la Mungu, na kutamani ufalme wa Mwana wake Kristo Yesu uendelezwe, atakumbatia pia, na kupokea utaratibu na mpango ule ambao neno la Mungu, na hali nyofu ya Kanisa lake, unadai; la sivyo ni bure kwamba wamelikiri.

Hata hivyo, kuhusu haki nyingine za udhamini za benefisi zisizo na curam animarum, kama wanavyosema: kama vile uchapleni, uprebendari ulioanzishwa juu ya ardhi za kidunia, kodi za kila mwaka, na vitu vya namna hiyo, zinaweza kuachiwa Wadhamini wa zamani, ili wazigawe, zinapokuwa wazi, kwa wanafunzi na wapokeaji wa ufadhili wa masomo, kama inavyotakiwa na sheria ya Bunge.

Kuhusu mapato ya Kanisa kwa ujumla, tunataka utaratibu ule ukubaliwe na udumishwe kati yetu, unaoweza kusimama pamoja na unyoofu wa neno la Mungu, na desturi ya usafi wa Kanisa la Kristo.

Yaani, kama ilivyosemwa hapo awali, mapato yote na urithi wote wa Kanisa, isipokuwa haki ndogo za udhamini zilizotajwa hapo juu, yaweze kugawanywa katika sehemu nne: moja kati yake ipewe Mchungaji kwa riziki yake, na ukarimu; nyingine kwa Wazee, Mashemasi na maofisa wengine wa Kanisa, kama makarani wa Mikutano, waongozaji wa Zaburi, mabawabu na walinzi wa kanisa, kwa kadiri ilivyo lazima; tukiunganisha nao pia Walimu, na Shule, ili kusaidia misingi ya zamani pale haja inapodai; sehemu ya tatu itolewe kwa viungo maskini miongoni mwa waaminifu, na kwa hospitali; ya nne kwa ajili ya kutengeneza Makanisa, na gharama nyingine za dharura zilizo na faida kwa Kanisa, na pia kwa jumuiya ya nchi, ikiwa haja inadai.

Kwa hiyo tunataka mali za kikanisa zikusanywe, na kugawanywa kwa uaminifu kwa wale wanaostahili, na hilo kwa huduma ya Mashemasi, ambao ukusanyaji na ugawaji wake ni wa wadhifa wao hasa; ili maskini wapewe sehemu yao, na wale wa Huduma waishi bila wasiwasi wala fadhaa; na pia kwamba hazina nyingine iliyobaki ya Kanisa ihifadhiwe, na itumike kwa matumizi yake sahihi.

Ikiwa Mashemasi hawa watachaguliwa wakiwa na sifa kama zile ambazo neno la Mungu linadai ziwe ndani yao, hakuna hofu kwamba watajiendesha vibaya katika wadhifa wao, kama alivyofanya hapo awali Mkusanyaji asiyemcha Mungu.

Hata hivyo, kwa sababu wito huu unaonekana kwa wengi kuwa wa hatari, na walazimishwe, kama walivyolazimishwa zamani, kutoa hesabu ya kila mwaka kwa Wachungaji na Baraza la Wazee; na ikiwa Kanisa na Mfalme wanaona inafaa, wadhamini walazimishwe kwa ajili ya uaminifu wao, ili mapato ya Kanisa yasipotezwe kwa njia yoyote.

Na ili utaratibu huu upate nafasi, inapaswa kuhakikishwa kwamba wote wengine wanaoshughulikia mapato ya Kanisa, Wakusanyaji wa jumla au wa pekee, iwe kwa kuteuliwa na Mfalme, au vinginevyo, waondolewe katika kuyashughulikia zaidi mapato hayo, na waache mapato ya Kanisa katika nyakati zijazo yashughulikiwe kabisa na huduma ya Mashemasi, na kugawanywa kwa matumizi yaliyotajwa hapo awali.

Na pia ili mapato ya kikanisa yaweze kutosheleza matumizi haya ambayo yanapaswa kuwekwa kwayo: tunaona ni lazima kuomba kwamba uhamisho wote wa umiliki, ukodishaji wa kudumu, au mikataba ya ukodishaji wa mapato ya Kanisa, ardhi na zaka pia, kwa hasara na kupunguza kodi za zamani, urudishwe na kubatilishwa, na urithi wa Kanisa urudishwe kwenye uhuru wake wa zamani.

Na vivyo hivyo, kwamba katika nyakati zijazo zaka zisikodishwe kwa mtu yeyote, ila kwa wakulima wa ardhi, au sivyo zisikodishwe kabisa, kama ilivyokubaliwa, na kutiwa saini na wakuu wa nchi hapo awali.

XIII - Faida itakayowafikia Matabaka yote kutokana na marekebisho haya

Kwa kuwa mwisho wa utawala na utaratibu huu wa kiroho tunaousema ni kwamba Mungu atukuzwe, ufalme wa Yesu Kristo uendelezwe, na wote walio wa mwili wake wa fumbo waweze kuishi kwa amani katika dhamiri: kwa hiyo tunathubutu kusisitiza kwa ujasiri, kwamba wote wanaozingatia kwa kweli malengo haya, hata kwa ajili ya dhamiri, watakubali kwa furaha na kujipatanisha na utaratibu huu, na kuuendeleza, kwa kadiri ilivyo ndani yao; ili dhamiri yao ikiwa imetulizwa, wajazwe furaha ya kiroho katika kutoa utii kamili kwa kile ambacho neno la Mungu, na ushuhuda wa dhamiri yao wenyewe, unadai, na katika kukataa uharibifu wote ulio kinyume chake.

Pili, tutakuwa kielelezo na mfano wa utaratibu mzuri na wa kicha Mungu kwa mataifa mengine, nchi, na Makanisa yanayokiri Dini ile ile pamoja nasi; ili kama walivyomtukuza Mungu kwa kudumu kwetu katika unyoofu wa Neno mpaka sasa, bila makosa yoyote, sifa ziwe kwa jina lake; vivyo hivyo wapate nafasi kama hiyo katika mwenendo wetu, tunapojipatanisha na nidhamu, utaratibu, na mpango mzuri ule ambao Neno hilo hilo, na usafi wa marekebisho, unadai mikononi mwetu. La sivyo hukumu ile ya kutisha inaweza kusemwa kwetu kwa haki: Mtumwa ajuaye mapenzi ya Bwana wake, asiyafanye, n.k.

Zaidi ya hayo, ikiwa tuna huruma yoyote au kujali viungo maskini vya Yesu Kristo, wanaoongezeka na kuzidi sana kati yetu, hatutaruhusu wadhulumiwe tena sehemu ile ya urithi wa Kanisa ambayo kwa haki ni yao; na kwa utaratibu huu, ukitekelezwa ipasavyo, mzigo wao utaondolewa kwetu kwa faraja yetu kuu; mitaa itasafishwa kutokana na vilio na manung'uniko yao, hivi kwamba hatutakuwa tena kashfa kwa Mataifa mengine, kama tulivyokuwa mpaka sasa kwa kutoweka utaratibu kwa ajili ya maskini walio kati yetu, na kusababisha neno tunalolikiri kusemwa vibaya, tukiwapa maadui nafasi ya kashfa, na kuzikwaza dhamiri za watu sahili na wacha Mungu.

Zaidi ya hayo, itakuwa nafuu kubwa na faida kwa watu wa kawaida wote, kwa kuwaondolea ujenzi na utunzaji wa makanisa yao, ujenzi wa madaraja na kazi nyingine za umma za namna hiyo; kwa wakulima wa ardhi katika kulipa zaka zao; na kwa ufupi katika mambo yote haya ambayo mpaka sasa wametendewa kwa ukali na wale walioitwa kwa uongo watu wa Kanisa, wakodishaji wao, mawakala, wasimamizi wa mali na wanyang'anyi.

Mwisho, kwa Mtukufu Mfalme, na jumuiya ya nchi, faida hii itawafikia: kwamba mambo mengine ya Kanisa yakiwa yametolewa mahitaji ya kutosha, kwa mujibu wa ugawaji ule ambao umesemwa, ziada ikikusanywa katika hazina ya Kanisa inaweza kutumika kwa faida, na kutolewa kwa ukarimu kwa msaada wa pekee wa mambo ya Mfalme na ya Jumuiya ya nchi, na hasa ya sehemu ile iliyowekwa kwa ajili ya kutengeneza makanisa.

Hivyo, kuhitimisha: wote wakiwa tayari kujitoa kwa utaratibu huu, watu wakikubali kutawaliwa kwa mujibu wake, Wakuu na Mahakimu wasipoondolewa humo, na wale waliowekwa katika hali ya kikanisa wakitawala na kuongoza ipasavyo, Mungu

atatukuzwa, Kanisa litajengwa, na mipaka yake itapanuliwa, Kristo Yesu na Ufalme wake utasimikwa, Shetani na ufalme wake utapinduliwa, na Mungu atakaa katikati yetu, kwa faraja yetu, kwa njia ya Yesu Kristo, ambaye pamoja na Baba na Roho Mtakatifu anadumu mwenye kuhimidiwa milele yote. Amina.

© 2026 Westminster 1647 :: https://westminster1647.com/sw/correo